

Spis treści

Podziękowania	11
Wstęp	13
ROZDZIAŁ 1	
Perspektywa teoretyczna i problematyka pracy	15
1.1. O czym jest ta praca	15
1.2. Podstawowe pojęcia i kontekst analiz	16
1.3. Natura i <i>Bildung</i>	17
1.4. Całociągłe uczenie się	21
1.5. <i>Artes vivendi</i> jako podstawa <i>artēs moriendi</i>	26
1.6. Rytuał i inne kluczowe kategorie antropologiczne	31
1.6.1. Obrzędy i mity	36
1.6.2. <i>Sacrum, profanum, communitas</i>	37
1.7. Filozoficzne ujęcie śmierci	39
1.8. Śmierć jako aktywizująca siła fabryki twórczości	41
1.9. Moc terapeutyczna i edukacyjna rytuału	43
1.10. Tanatologia	45
1.11. Edukacja tanatologiczna dzieci	47
1.12. Dzieci jako odbiorcy edukacji do śmierci	49
1.13. Dziecięce rozumienie śmierci i żałoby	52
1.14. Śmierć zwierzęcia	56
ROZDZIAŁ 2	
Historia śmierci. Od apoteozy do wyklęcia	59
2.1. Starość	59
2.2. Europejski kanon śmierci – od średniowiecza do ponowoczesności	62
2.3. Ponowoczesność a śmierć	66
2.4. Konsumowanie: czas i rodzina	71
2.5. Medykalizacja i indywidualizm	74
2.6. Zmowa milczenia	76
2.7. <i>Cure NOT Care</i> – chory, lecz nieumierający	77
2.8. Estetyzacja śmierci	78
2.9. „Dobra śmierć” w ponowoczesności	80
2.10. Tabu: wyklęcie śmierci i żałoby	81
2.11. Śmierć jako zdarzenie edukacyjne – towarzyszenie w akcie samotnym	85
2.12. Tanatos, Eros i nie-miejsce dzieci	87
2.13. Ponowoczesny trup	89
2.14. Mody pogrzebowe	91
2.15. Cmentarz	95
2.16. Mediatyzacja	99
2.17. Uciążliwa, wirtualna nieśmiertelność	102

ROZDZIAŁ 3

Kaszubska tradycja – obrzędy pogrzebowe	107
3.1. <i>Sacrum</i> kaszubskie	107
3.2. Historyczny rys kaszubskich rytuałów okołopogrzebowych.....	111
3.2.1. Śmierć oswojona	111
3.2.2. Kaszubska tradycja: obrzędy pogrzebowe na przykładzie Pustej Nocy	114
3.3. Liminalność, <i>communitas</i> , Pusta Noc	117
3.4. Mogilne wyposażenie i jego rola	119
3.5. Kaszubi w Kanadzie. Historia Pustej Nocy.....	122

ROZDZIAŁ 4

Koncepcja badania empirycznego	129
4.1. Przedmiot i cele badania	129
4.2. Problematyka badawcza i jej uzasadnienie.....	130
4.3. Podejście metodologiczne	133
4.4. Metody i narzędzia	135
4.5. Opis gęsty.....	136
4.6. Biograficzna formuła wywiadu	138
4.7. Wywiad narracyjny	141
4.8. Zogniskowany wywiad grupowy	143
4.9. Zasady kodowania wywiadów	147
4.10. Metody wizualne	148
4.11. Moderator – badacz. Wyzwania	150
4.12. Metoda sondażu diagnostycznego w badaniu kontekstowym	152
4.13. Charakter analizy materiału badawczego.....	153
4.14. Analiza wizualna	154
4.15. Obraz, symbol, pamięć	158
4.16. Dobór uczestników badania	161
4.17. Udział osób starszych w badaniu a etyka.....	168
4.18. Organizacja przebiegu badań.....	170

ROZDZIAŁ 5

Edukacja w kaszubskich rytuałach okołopogrzebowych na podstawie analizy materiału badawczego.....	173
5.1. Analiza problematyki śmierci we współczesnej edukacji niemieckiej – kontekst badania właściwego.....	173
5.2. Edukacja jako uczestnictwo w rytuale.....	184
5.2.1. Pamięć.....	184
5.2.2. Zmysły	185
5.2.3. Obserwacja.....	187
5.2.4. Pieśni.....	188
5.3. Edukacja a zależności proksemiczne.....	193
5.4. Edukacja a liminalność – wiara w ducha jako motywacja	199
5.5. Edukacja jako aktywność terapeutyzująca	206
5.6. Momenty edukacyjne	209
5.7. Edukacja do śmierci w rodzinie.....	211
5.8. Edukacja jako rozmowa.....	215
5.9. Edukacja a rola kapłana.....	218
5.10. Edukacja, wiedza lokalna i praktyki ludowe	221
5.10.1. Dobra śmierć.....	226

5.11.	Miejsce śmierci w kaszubskiej ponowoczesności	228
5.11.1.	Możliwy kierunek zmian	228
5.11.2.	Szpital jako miejsce śmierci	229
5.11.3.	Zmiany w rytuale i ich przyczyny	231

ROZDZIAŁ 6

Tanatyczny projekt edukacji w ponowoczesnym świecie	243
--	------------

6.1.	Miejsce śmierci	243
6.2.	O potrzebie edukacji tanatologicznej	246
6.3.	Edukacja tanatologiczna przez całe życie	250

Zakończenie	261
--------------------------	------------

Bibliografia	264
---------------------------	------------